

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Selbu kommune

Arkivsak: 21/214
Møtedato/tid: 15.09.2021 kl. 17:00
Møtested: Selbu rådhus, kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Forfall og spørsmål om habilitet meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Torbjørn Berglann på telefon 400 67 058, eller e-post: torbjorn.berglann@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 09.09.2021

Arnstein Trøite (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torbjørn Berglann
rådgiver for kontrollutvalget
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
23/21	Orientering om status for prosjektet Sammen i Selbu
24/21	Prosjektplan for forvaltningsrevisjon av kommunens eierstyring
25/21	Økonomiplan for 2022-2025 med budsjett for 2022
26/21	Referatsaker
27/21	Eventuelt
28/21	Godkjenning av møteprotokoll

Orientering om status for prosjektet Sammen i Selbu

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

15.09.2021

Saknr

23/21

Saksbehandler Torbjørn Berglann**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 20/130 - 16

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets leder har bedt kommunedirektøren om å orientere om delrapporten fra prosjektet *Sammen i Selbu*. Bakgrunnen er at kontrollutvalget venter på en rapport fra forvaltningsrevisjon av kommunens arbeid overfor unge som faller utenfor arbeidsmarkedet. Rapporten, som også omhandler det tverrfaglige tjenestetilbudet til gruppen, overlapper delvis med prosjektet *Sammen i Selbu*, der tverrsektorielt samarbeid er et sentralt tema. Prosjektleder Vibeke Slind vil delta i møtet sammen med sektorsjefen og orientere kontrollutvalget om status for prosjektet.

Vurdering

Kontrollutvalgets leder har bedt om orienteringen for at utvalget skal få bedre kjennskap til tjenesteområdet. Saken krever ingen spesielle tiltak fra kontrollutvalget, og kan derfor tas til orientering.

Prosjektplan for forvaltningsrevisjon av kommunens eierstyring

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

15.09.2021

Saknr

24/21

Saksbehandler Torbjørn Berglann**Arkivkode** FE - 217, TI - &58**Arkivsaknr** 21/240 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget vedtar prosjektplan for forvaltningsrevisjon av kommunens eierstyring.

Vedlegg

Prosjektplan for eierskapskontroll - Følges regelverk og anbefalinger ?

Egenerklæring

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte en undersøkelse av kommunens eierskapsoppfølging i sak 10/21.

Revisor har utarbeidet vedlagte prosjektplan, der det går fram at disse problemstillingene skal undersøkes:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med krav, anbefalinger?
2. Er kommunens eierstyring i samsvar med eierskapsstrategi?

Ifølge planen vil revisor basere rapporten på en gjennomgang av politiske saker der eierskap er tema, og intervju med kommunedirektør og ordfører. Det er estimert et tidsforbruk på 120 timer på arbeidet, rapporten blir sendt sekretariatet innen 10.11.21.

Revisor vil delta i møtet og orientere utvalget om prosjektplanen.

Vurdering

Prosjektplanen er i samsvar med kontrollutvalgets bestilling, sekretariatet anbefaler derfor at kontrollutvalget vedtar planen.

EIERSKAPSKONTROLL

FØLGES REGELVERK OG ANBEFALINGER

PROSJEKTPLAN

Selbu kommune

JULI 2021

EK-1023

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<p>1. Er kommunens eierstyring i samsvar med krav, anbefalinger?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kommuneloven – KS' anbefalinger <p>2. Er kommunens eierstyring i samsvar med eierskapsstrategi?</p>
Kilder til kriterier	<p>Kommuneloven, kapittel 26 (pr.st. 1)</p> <p>KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, kapittel 3 (pr.st. 1)</p> <p>Selbu kommune: Selbu kommunes eierstrategi med tilhørende vedtak PS 55/16 (pr.st. 2).</p>
Metode	<p>Gjennomgang av politiske saker knyttet til eierskap</p> <p>Intervju med ordfører og kommunedirektør</p>
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> • 120 timer • 10.11.2021
Prosjektteam	<p>Oppdragsansvarlig revisor: Anna Ølnes, anna.olnes@revisjonmidtnorge.no</p> <p>Prosjektmedarbeider: Merete M. Montero merete.montero@revisjonmidtnorge.no</p> <p>Intern kvalitetssikring.</p>
Uavhengighetserklæring	<p>Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet.</p> <p>Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.</p>
Kontaktperson Selbu kommune	<p>Ordfører Ole Morten Balstad, eller den han utpeker</p>

2 MANDAT

Kontrollutvalget i Selbu kommune behandlet i sak 10/21 bestilling av eierskapskontroll. I denne prosjektplanen gjengir vi bestillingen i kapittel 2.1 og gjør rede for hvordan vi vil svare den ut i de påfølgende kapitlene.

2.1 Bestilling

1. Kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll av kommunens eierstyring med følgende problemstillinger:

- a. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunelovens krav?
- b. Følger kommunen KS' anbefalinger for god eierstyring?
- c. Er kommunens eierstyring i samsvar med eierskapsstrategien?

2. Revisjon Midt-Norge bes sende prosjektplan med forslag til problemstillinger, ressursramme og leveringsfrist til sekretariatet innen 26.04.21.

Bestillingen fra kontrollutvalget ble utført for seint til at revisor kunne levere prosjektplan til 26.4.2021. I bestillingsbrevet fra sekretær til revisor framgår 1.9.2021 som ny dato for seneste levering av prosjektplan til sekretariatet.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Kommunestyret vedtok i sak 89/20 Plan for eierskapskontroll 2020-2024. Her ble følgende eierskapskontroller vedtatt i prioritert rekkefølge:

- 1) Eierstyring i Selbu kommune
- 2) Selbu Vekst AS
- 3) Selbu næringssselskap AS

I planen står det om 1) Eierstyring i Selbu kommune:

Selbu kommune har mye ansvar lagt til selskap som kommunen eier. En generell kontroll av kommunens eierstyring vil kunne gi kontrollutvalget og kommunestyret oversikt over i hvilken grad kommunen har et bevisst og aktivt forhold til sine eierskap.

Revisjonen kan undersøke om kommunes eierskap utøves i tråd med lov og forskrift, og om eiermelding- og strategi er i tråd etablerte normer for god eierstyring.

Om 2) Selbu Vekst AS står det:

.....

I revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er selskapet plassert i rød kategori. Revisor mener altså at det er stor risiko for at utøvelse av eierinteresser ikke gjøres i samsvar med lov og forskrift, og at eventuelle avvik vil kunne være av stor vesentlighet.

En eierskapskontroll kan ta for seg Selbu kommunes eierskap i Selbu Vekst AS, og kontrollere om dette er i tråd med lov og forskrift, kommunens vedtak og etablerte normer for god eierstyring.

Om 3) Selbu Næringssselskap KF står det:

Selbu Næringssselskap KF er heleid av Selbu kommune. Selskapet har tjenester tilknyttet eiendomsdrift. I revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er selskapet plassert i rød kategori. Revisor mener altså at det er stor risiko for at utøvelse av eierinteresser ikke gjøres i samsvar med lov og forskrift, og at eventuelle avvik vil kunne være av stor vesentlighet. Det kan være hensiktsmessig å undersøke Selbu kommunes eierskap i selskapet. Revisjonen kan undersøke om eierskapet er i tråd med lov og forskrift, samt i tråd med kommunens Eiermelding- og strategi.

Den siste, generelle eierskapsmeldingen som kommunestyret har vedtatt er i 55/16: Forslag til endring i Eierstrategidokument. I punkt 4 i vedtaket framgår det at:

Formannskapet skal fremme en årlig sak til kommunestyret med orientering om kommunens eierengasjement i våre heleide selskap samt de vi har aksjemajoritet i. De øvrige selskap fremmes som sak en gang per politiske periode samt ved behov. Her er det utarbeidet en mal kalt Eierkapsmelding. Det skal imidlertid fremmes en årlig sak med oversikt over alle våre eierforhold for Kommunestyret

Revisor har ikke kontrollert om dette er fulgt opp, men det vil være naturlig i fortsettelsen av eierskapskontrollen.

2.3 Kommunens organisering

I Plan for eierskapskontroll framgår det at mye ansvar er lagt til selskap som kommunen eier. I risiko- og vesentlighetsanalysen som ble ferdigstilt i desember 2019 framgår følgende oversikt over selskap som Selbu kommune har eierskap i ett kommunalt foretak, fire interkommunale selskap, ett samvirkeforetak og ti aksjeselskap (vedlegg 1):

I KS' anbefalinger for eierskap framgår det at et viktig prinsipp ved selskapsorganisering er at selskapets ledende organer skal ha betydelig grad av frihet til å drive virksomheten. Lovfestede bestemmelser og vanlige normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye

kommunen eller fylkeskommunen som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Eierne skal trekke opp den ytre rammen for styret og daglig ledelse skal styre etter: Eierstrategien, eierskapsmeldingen og selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet.

3 PROSJEKTDESIGN

I dette kapitlet vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Det er to mulige alternative tilnærminger til eierskapskontrollen:

- Gjennomgang av kommunens generelle eierstyring, og hvordan kommunestyret som eier følger opp eierskap og eierstrategier. Vi går ikke inn i konkrete selskap.
- Gjennomgang av kommunens generelle eierstyring, og hvordan kommunestyret som eier følger opp eierskap og eierstrategier. Vi ser på eierstyring av Selbu Næringsselskap KF og Selbu Vekst AS som eksempler.

Bestillingen er rettet inn mot det første punktet. En oppfølging av eierskapet i de to selskapene kan være naturlig i forbindelse med forvaltningsrevisjon der de to selskapene inngår. I Plan for forvaltningsrevisjon er *næring* satt opp som prioritet 2, og vil trolig bli gjennomført i løpet av 2021 eller 2022. Da er forvaltningsrevisjon av begge selskapene nevnt. å gjennomføre en eierskapskontroll av den generelle eierstyringen.

3.2 Problemstilling

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med krav, anbefalinger?
  - Kommuneloven
  - KS' anbefalinger
2. Er kommunens eierstyring i samsvar med eierskapsstrategien?

3.3 Kilder til kriterier

Kommuneloven, kapittel 26 (pr.st. 1)

KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, kapittel 3 (pr.st. 1)

Selbu kommune: Selbu kommunes eierstrategi med tilhørende vedtak PS 55/16 (pr.st. 2).

3.4 Metoder for innsamling av data

Vi vil gjennomgå oversikter over politiske saker hvor Selbu kommunes eierskap har vært behandlet.

Videre vil vi gjennomføre intervju med ordfører og kommunedirektør om kommunens eierstyring.

Det kan tenkes at det vil være behov for intervju med flere.

De nevnte metodene vil være effektive metoder for å gi mest mulig presise svar på problemstillingene.

Trondheim, 6.7.2021

Anna Ølnes

Oppdragsansvarlig revisor

VEDLEGG 1: SELSKAP SOM KOMMUNEN HAR EIERSKAP I

Kommunale foretak (KF):

Selbu næringssekskap KF

Interkommunale selskap (IKS)

Innherred Renovasjon IKS

Kontrollutvalgssekretariatet i Midt-Norge IKS

IKA Trøndelag IKS

Midt-Norge 110-sentral IKS

Samvirkeforetak

Revisjon Midt-Norge SA

Aksjeselskap (AS) – fra 38,66 % - 0,2 % eierskap.

Årsøya Fritidspark AS

Siva Selbu eiendom AS

Tydal Skisenter AS

Haverneset Eiendom AS

Trønderenergi AS

Norbit Ems AS

Norservice Holdning AS

Usma Kraft AS

Kommunekraft AS

Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Prosjekt nr: SK1023	Kommune: Selbu
-------------------------------	--------------------------

Vurdering av uavhengighet - revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt:
Eierskapskontrol - eierstyring i Selbu kommune

Hovedreferanse:
Kommuneloven § 24-4
Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3
RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4
RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13
RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6
Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. <i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></i>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Trondheim, 25.6.2021

Anna Ølnes
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Egenerklæring

Signers:

Name	Method	Date
Ølnes, Anna	BANKID_MOBILE	2021-06-25 15:20

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Økonomiplan for 2022-2025 med budsjett for 2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

15.09.2021

Saknr

25/21

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/185 - 23

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget vedtar økonomiplan for 2022-2025 med forslag til budsjett for 2021. Budsjettet har en ramme på kr 1 171 000,00.

Vedlegg

Økonomiplan med forslag til budsjett for 2021

Saksopplysninger

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 2) skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalgets budsjett inneholder utgiftene til selve driften av utvalget, samt utgiftene knyttet til kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og kjøp av revisjonstjenester. Budsjettforslaget for 2022 har større detaljeringsgrad enn budsjettet for 2021.

Kontrollutvalgets drift

Budsjettforslaget for kontrollutvalgets egen virksomhet tar utgangspunkt i kommunens godtgjøringsreglement for folkevalgte og regnskapstall for første halvår 2021. Møtegodtgjørelsen skal dekke ledergodtgjøring og møtegodtgjørelse til utvalgets øvrige medlemmer i fem møter, hvorav ett på mer enn fire timer.

Posten *abonnement* dekker abonnement på *Kommunerevisoren*, som inneholder relevant stoff for medlemmer av kontrollutvalg.

Postene *opplæring* og *skyss og kost* dekker utgifter til faglig oppdatering for utvalgsmedlemmene samt reiseutgifter i den forbindelse.

Andre avgifter dekker medlemskontingent i Forum for kontroll og tilsyn, som er en organisasjon for kontrollutvalg og deres sekretariat.

Utgiftene som ikke fastsettes av gjennom godtgjøringsreglementet økes med 3 % årlig i økonomiplanperioden.

Kjøp av sekretariatstjenester

Selbu kommune er deltaker i Konsek Trøndelag og kjøper sekretariatstjenester til kontrollutvalget fra dette selskapet. Representantskapet har vedtatt budsjettet for 2022 i møte 26.04.2021.

Kjøp av revisjonstjenester

Selbu kommune er eier i Revisjon Midt-Norge S og kjøper revisjonstjenester fra selskapet. Budsjett og økonomiplan er basert på årsmøtets budsjettvedtak datert 26.04.2021

Budsjett for 2022

Den totale rammen for kontrollarbeidet blir kr 1 171 000, som er en nedgang på kr 10 200 fra 2021. Årsaken til nedgangen er at Revisjon Midt-Norge har justert ned sine honorarer. Spesifisert budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022-2025 følger vedlagt.

Vurdering

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjetttramme på kr 1 171 000 for kontrollarbeidet i 2022. Vi anser dette for å være nøkternt, samtidig som budsjettet gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet kommende år.

Budsjettforslag for kontrollarbeidet for 2022

		Budsjett- forslag 2022	Regnskap pr. 30.6. 21	Budsjett 2021
1068	Trekkpliktig kjøregodtgjørelse	500,00	177,55	-
1083	Møtegodtgjørelse	50 000,00	28 999,98	-
1099	Arbeidsgiveravgift	7 050,00	4 062,30	-
	Sum godtgjørelser	57 550,00	33 239,83	
1102	Abonnementer	2 500,00	2 125,00	-
1116	Beverting	1 000,00	350,00	-
1150	Opplæring/kurs ikke oppg.pl.	50 000,00		
1160	Skyss og kost	22 450,00	1 172,50	-
1197	Andre avgifter, lisenser, gebyr	3 500,00	3 500,00	-
	Sum drift	79 450,00	7 147,50	137 000,00
1376	Kjøp av tjenester, Revisjon Midt-Norge SA	781 000,00	258 334,40	797 000,00
1377	Kjøp av tjenester, Konsek Trøndelag IKS	253 000,00	61 750,00	247 200,00
1380	Kjøp av tjenester fra særbedrift	-	224 459,00	
	Sum kjøp av tjenester	1 034 000,00	544 543,40	1 044 200,00
	Totalt	1 171 000,00	584 930,73	1 181 200,00

Økonomiplan for perioden 2022-2025

	2022	2023	2024	2024
Kontrollutvalget	137 000	139 500	142 000	144 500
Konsek Trøndelag IKS	253 000	259 000	265 000	272 000
Revisjon Midt-Norge SA	773 000	781 000	789 000	797 000
Sum	1 163 000	1 179 500	1 196 000	1 213 500

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

15.09.2021

Saknr

26/21

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/214 - 1

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling - NKRF

Utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren - Forum for Kontroll og Tilsyn

Hvem skal varsle kontrollutvalget

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Saksopplysninger

Disse referatsakene blir lagt fram:

1. Kontrollutvalgets rolle ved varsling
2. Utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren
3. Bernt svarer om:
  - a. hvem som varsler kontrollutvalget om eiermøter?
  - b. skriftlige spørsmål til ordføreren

Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling

Publisert 01.07.2021

Ragnhild Sved, debattredaktør i Kommunal Rapport

Foto: Kommunal Rapport

KRONIKK | Kontrollutvalgene kan være viktige i varslingssaker – ikke fordi de skal behandle dem, men fordi de kan bidra til riktig behandling.

Hvem som skal behandle varsler mot kommunale toppledere, hvordan varslingssaker skal undersøkes og hvem som er habile eller inhabile, skaper strid og blir heftig debattert. Temaet var også oppe på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse i vår, med gode bidrag fra kompetente innledere.

En lærdom å trekke fra varslingssaker som er blitt offentlig kjent, er at man ikke skal undervurdere hvor viktig tillit til behandlingen er. Det gjelder både hvordan saken undersøkes, av hvem og hvordan beslutning fattes.

Uten tillit til prosessen, blir det vanskelig å oppnå forståelse for at konklusjonen er riktig.

Politikere lever av tillit. Velgerne er deres «arbeidsgivere», og de kan bare avsettes i valg – nesten. Folkevalgte kan riktignok bli suspendert hvis de siktes eller tiltales for alvorlige straffbare forhold. Dette etter en bestemmelse i den nye kommuneloven som har sin bakgrunn i dommen mot Vågå-ordfører Rune Øygard for seksuelle overgrep mot en mindreårig jente.

Et kommunestyre eller fylkesting kan også – med minst 90 prosent av stemmene – vedta å frata en ordfører vervet hvis vedkommende «ved sin oppførsel viser at han eller hun er uskikket til å ivareta vervet».

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Men hva bør da gjøres, når det kommer et varsel mot en ordfører eller annen folkevalgt – om misligheter, overgrep eller annen ulovlig eller uetisk oppførsel? Hvor skal varslet leveres?

En folkevalgt har ingen arbeidsgiver i kommunen, og er dermed ikke omfattet av varslingsreglene i arbeidsmiljøloven.

Trondheim kommune løste dette ved å ta inn i kommunenes etiske retningslinjer at kontrollutvalget kan være mottaker av varsler mot folkevalgte, slik utvalget i prinsippet kan motta ethvert varsel.

Det skjedde ikke uten strid. Ordfører Rita Ottervik (Ap) var klar på at varsler på folkevalgte bør rettes til det respektive parti, eller til ordføreren hvis vedkommende er partiløs, ikke til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget og lederen Rolf Jarle Brøske (H) engasjerte seg i saken. De argumenterte for at *hva det varsles om*, skal ha betydning for varslingsbehandlingen.

Et varsel om utilbørlig oppførsel på et partiarrangement er for eksempel en annen sak enn om det gjelder misbruk av vervet til egen vinning.

Bystyret i Trondheim sluttet seg enstemmig til at kontrollutvalget skal kunne motta varsler om «kritikkverdige forhold på politisk nivå og sikre at varselet behandles i riktig instans».

Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser. Men utvalget kan sørge for at varslet blir behandlet videre, og innstille overfor kommunestyre eller fylkesting om anmeldelse eller gransking, for eksempel.

“ Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser.

Dette vil være kontrollutvalgets rolle, uansett hvem de mottar varsler fra eller mot. Utvalget har kompetanse i egne rekker, i sitt sekretariat og i kommunerevisjonen. De kan sortere varsler og bekymringsmeldinger, veilede varslere om riktig instans og videre prosess.

Ikke alle kommuner har et velfungerende varslingssekretariat som kan motta varsler og sørge for riktig behandling. Ikke alle varslere har klart for seg hvem som er riktig mottaker, eller om deres melding er et varsel etter arbeidsmiljøloven. Her vil kontrollutvalgene være en viktig kanal.

“ At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

Det er et poeng å ha mange veier inn for varslinger og bekymringsmeldinger, for å kunne avdekke og rette opp kritikkverdige forhold. At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

ØVRIGE KRONIKØRER:

Foto: TI Norge

Tor Dølvik, spesialrådgiver i Transparency International Norge og medlem av Kommunesektorens etikkutvalg

Bidragstere fra KS Kommunesektorens organisasjon

Foto: Riksrevisjonen Ilja Hendel

Riksrevisor Per-Kristian Foss

Lenke til **Kommunerevisoren** nr. 4/2021:

<https://www.nkrf.no/kommunerevisoren/2021/4>

Del artikkelen:

Denne artikkelen ble publisert i Kommunerevisoren nr. 4/2021

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), Haakon VIIs gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00, Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | © NKRF 2021

Kommuneproposisjonen 2022: Utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren

KMD legger til grunn at statlig tilsyn med kommunesektoren fortsatt skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av tilsyn skal ligge stabilt og totalt sett ikke øke.

Regjeringen gir i kommuneproposisjonen for 2022 en orientering om utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren for perioden 2016-2019. Kunnskapsgrunnlaget er rapport fra DFØ (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) 2020:9 *Statlig tilsyn med kommunene – kartlegging av omfang, samordning og nytte* ([Statlig tilsyn med kommunene – DFØ \(dfo.no\)](#)).

I kommuneproposisjonen for 2018 det ble det skissert et mål om at det statlige tilsynet med kommunesektoren skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av statlig tilsyn med kommunene totalt sett ikke skal øke. KMD har etter kommuneproposisjonen 2018 satt i gang flere flere initiativ som skal bidra til å nå målene for det statlige tilsynet med kommunesektoren.

DFØs kartlegginger i DFØ-rapport 2020:9 viser at det statlige tilsynet med kommunene utvikler seg i riktig retning, og at det ikke har vært store endringer i omfanget av statlig tilsyn i perioden 2016–2019. 90 prosent av kommunene mener at statlig tilsyn er nyttig for å sikre at kommunene følger lover og forskrifter, men at veiledning er enda mer nyttig. Opplevelsen av nytte henger blant annet sammen med at det i økende grad iverksettes læringsaktiviteter før og etter tilsynsbesøkene. Andre funn er at statsforvalteren de senere årene har fått større handlingsrom til å bestemme tema, volum og virkemidler i tilsynene. Dette åpner for bedre og mer relevante tilsyn fordi de bygger på lokale risikovurderinger. De landsomfattende tilsynene er på den annen side viktige for å sikre et enhetlig tilsyn i hele landet.

Ifølge rapporten oppleves ikke manglende samordning som et stort problem, verken for kommunene eller tilsynsmyndighetene. Rapporten peker imidlertid også på enkelte områder der det er behov for forbedringer, for eksempel samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. Det er et flertall av statsforvalterne og kommunene som mener at statlig tilsyn ikke er godt nok samordnet med de kommunale kontrollutvalgene og deres planlagte og gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Departementet viser her til at kommuneloven av 2018, som trådte i kraft høsten 2019, lovfester et krav om at alle statlige tilsynsmyndigheter skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner i kommunene. Tilsynsmyndighetene skal vurdere å utsette eller å ikke gjennomføre tilsyn hvis kommunen nylig har gjennomført en kontroll med det samme temaet. Departementet vurderer å utarbeide nærmere veiledning om samordning av statlig tilsyn og samordning mellom statlige tilsyn og kommunenes egenkontroll.

KMD legger i kommuneproposisjonen for 2022 til grunn at statlig tilsyn med kommunesektoren fortsatt skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av tilsyn skal ligge stabilt og totalt sett ikke øke. Videre arbeid vil ta utgangspunkt i allerede igangsatte initiativ, og i de identifiserte forbedringspunktene for statlig tilsyn med kommunesektoren.

Teksten i kommuneproposisjonen for 2022 kan du lese her: [Prop. 192 S \(2020–2021\) – regjeringen.no](#)

(Kilde: Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

Prop. 192 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Kommuneproposisjonen 2022

Hvem skal varsle kontrollutvalget?

Kommunal Rapport 28.06.2021 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvem har ansvaret for å varsle kontrollutvalget når det holdes generalforsamling i kommunale aksjeselskap eller representantskapsmøter i IKS-er?

SPØRSMÅL: Det avholdes for tiden representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) og generalforsamlinger i kommunalt hel- eller deleide aksjeselskap (AS). Det følger av [kommuneloven § 23-6](#) at: *Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.*

Vår erfaring er at det er ingen automatikk i at kontrollutvalget får tilsendt kopi av innkallinger til disse møtene. Kan Bernt svare på hvem som er pålagt å varsle kontrollutvalget? Er det eier-/deltakerkommunen eller selskapet?

SVAR: Denne varslingsplikten må etter min mening påligge den som innkaller til de aktuelle møtene, i praksis ved at det rutinemessig sendes gjenpart av innkallingene til kontrollutvalgene i alle kommuner som er deltakere i det interkommunale selskapet eller aksjonærer i et kommunalt heleid aksjeselskap.

I brev 3. juni 2021 gir departementet uttrykk for en annen lovforståelse; «at det er mest nærliggende at eier/deltakerkommunen sender slikt varsel», idet man legger avgjørende på at «Det vil være langt enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn det vil være for et selskap som kan ha mange eier/deltakerkommuner.» Dette er klart et poeng hvis det var spørsmål om å sende varsel til de enkelte medlemmene av kontrollutvalget, men slik kan ikke bestemmelsen forstås. Det er kontrollutvalgene som sådanne som skal varsles, altså ved sekretariatet for disse, og det å sende slikt varsel også hit, kan neppe oppfattes som en urimelig merbelastning når man i alle fall skal sende innkalling til alle deltakerkommunene. Å bruke kommunen – praksis kommunens administrasjon – som postkasse for slike varsler, vil være ganske problematisk i forhold til bestemmelsen i [§ 23-7](#) tredje avsnitt om at sekretariatet for kontrollutvalget skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon, og vil – som spørsmålet illustrerer – innebære en reell fare for at innkallinger blir «borte på veien». For aksjeselskaper som bare er delvis kommunalt eid, foreligger ingen slik plikt etter loven, men dette må kunne fastsettes ved generalforsamlingsvedtak

(Bernts svar er endret etter at det ble publisert første gang. Det skyldes at han i etterkant av første svar, ble kjent med at departementet også hadde besvart problemstillingen og dette siste svaret fra Bernt tar også opp i seg departementets vurdering. Red.)

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Kommunal Rapport 28.07.2021

Det er lov å stille spørsmål til ordføreren i bystyremøte. Men hva med spørsmål mellom møtene? Har representantene krav på skriftlig svar på skriftlige spørsmål da også?

Departementet kommenterer problemstillingen på denne måten:

«Kommunene kan etter § 11–12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11–2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.»

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, [jf. § 11–5 om møteoffentlighet](#).

Kommunestyremedlemmene kan selvfølgelig stille praktiske spørsmål rundt godtgjørelse, habilitet og permisjon, mens spørsmål om kommunestyresaker bør tas i møtet.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

15.09.2021

Saknr

27/21

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/214 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

15.09.2021

Saknr

28/21

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/214 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen godkjennes.